

Aan de raad van de gemeente Lelystad

uw brief van	uw kenmerk	 ons kenmerk U17-104137	datum 19 JULI 2017
behandeld door FGW Nilsen	doorkiesnummer 0320 - 278747	bijlagen 2	dossiernummer
onderwerp Jaarstukken Windesheim Flevoland 2016			pr-nummer

Geachte leden van de raad,

Door middel van deze brief informeren wij u over de voortgang van de ontwikkeling van de Hogeschool Windesheim Flevoland waarin de gemeente Lelystad, samen met Rijk, provincie Flevoland en de gemeente Almere participeert als financiers.

Jaarlijks legt Windesheim aan de financiers verantwoording af en stelt hiertoe voor Hogeschool Windesheim Flevoland een apart jaarverslag en een uitgebreid financieel overzicht op met expliciete toelichting van de Flevolandse cijfers.

In de Jaarrapportage 2016 Windesheim Flevoland is inhoudelijk een goed beeld gegeven van de bereikte doelen en resultaten. Aangegeven is welke activiteiten in 2016 hebben plaats gevonden en/of in gang zijn gezet ten behoeve van de verdere ontwikkeling van Windesheim Flevoland als een brede, kleinschalige hogeschool die inspeelt op de specifieke karakteristieken en opleidingsbehoeften van de regio. In lijn met de geactualiseerde en juli 2016 bestuurlijke vastgestelde Business Case 2.0 is het doel om te groeien naar ruim 4.000 studenten en 27 opleidingen in 2026.

Studentenpopulatie en opleidingsaanbod

De studentenpopulatie – het aantal ingeschrevenen – bedroeg op peildatum 1 oktober 2016 2.727 studenten. Dit is een stijging van 481 studenten ten opzichte van 2015.

Het opleidingsaanbod is ook in 2016 weer uitgebreid met twee nieuwe opleidingen. September 2016 is de bacheloropleiding HBO-Rechten van start gegaan met een groep van ruim 75 eerstejaarsstudenten.

De twee jarige Ad Software Development is in 2016 als vierde Ad bij WF gestart.

Het in de begroting 2016 gesignaleerde risico, het achterblijven van studentenaantallen door lagere instroom (o.a. door opleidingen met te weinig marktpotentie) en hogere uitval dan geraamd heeft zich niet voorgedaan.

19 JULI 2017

Er was sprake van een voldoende hoge instroom én een lagere uitval. De komende jaren zal de instroom naar verwachting blijven groeien ten gevolg van grotere marktaandeelen en de uitbreiding van het opleidingsaanbod.

Financiën en fonds WF

De Jaarrapportage 2016 Windesheim Flevoland is in financiële zin op orde. Het Financieel Overzicht 2016 Windesheim Flevoland, waaronder de balans en staat van baten en lasten 2016, is voorzien van een positieve controleverklaring en wordt hiermee akkoord bevonden. Qua financiële verantwoording is het geheel volgens afspraak.

Windesheim heeft het consortium Financiers Flevoland gevraagd in te stemmen met de definitieve onttrekking 2016 van € 5.777.612 uit het Fonds Windesheim Flevoland. Begin 2016 is dit als voorschot uitbetaald aan Windesheim. Daarvan is € 5.404.596 bestemd voor de uitvoering van de activiteiten conform begroting 2016 (gecorrigeerd voor afschrijvingen en investeringen). Het resterende bedrag ad € 373.016 is verrekening van het financieringstekort 2014. De bestuurlijke financiers hebben in hun overleg van 24 augustus 2015 ingestemd met een extra onttrekking uit het Fonds ter dekking van het negatieve resultaat in 2014 en dit te verrekenen via de bevoorschotting 2016. Het in totaal bevoorschotter bedrag wordt nu definitief onttrokken.

Windesheim heeft de bestuurlijke financiers om goedkeuring gevraagd van een teruggave aan het Fonds van € 575.784 in verband met het positieve resultaat in 2016 en dit conform de Financieringsafspraken in mindering te brengen op het voorschot van 2018. Deze gewenste lagere onttrekking uit het Fonds is, zoals blijkt uit de voorliggende stukken, voldoende onderbouwd.

Windesheim heeft voor de uitvoering van de activiteiten conform de begroting 2016 (gecorrigeerd voor afschrijvingen en investeringen) een bedrag van € 5.404.596 ontvangen. Afgezet tegen het feitelijk benodigde bedrag van € 4.828.812 hiervoor, is er met betrekking tot 2016 een bedrag van € 575.784 'teveel' ontvangen uit het Fonds. Dit financieringsoverschot wordt met het Fonds verrekend via het voorschot 2018. Ten aanzien van de verrekening van het tekort over 2014 welke in 2016 heeft plaatsgevonden (€373.013) is er geen afwijking ten opzichte van de begroting.

Het verloopoverzicht en waarde Fonds Financiers Windesheim Flevoland is duidelijk. Daaruit blijkt dat de stand van het Fonds per eind 2016 € 17.825.682 is en hiermee € 27.900 hoger ligt dan volgens de geactualiseerde business case 2016.

Hoogachtend,

het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

de burgemeester,

P.C. Klooster, locosecretaris

J. Sparreboom, locoburgemeester

Jaarrapportage 2016 ***Windesheim Flevoland***

Versie: 20 juni 2017

Inhoudsopgave

1. Management toelichting	3
2. Studentenaantallen.....	7
2.1 Studentenpopulatie en instroom.....	7
3. Opleidingsportfolio	10
4. Financiële toelichting	12
4.1 Resultaat.....	12
4.2 Formatie.....	15
4.3 Onderzoek	16
4.4 Investerings	16
4.5 Financieel overzicht 2016 Windesheim Flevoland	16
4.6 Onttrekking fonds consortium financiers Flevoland	16
4.7 Verzuimrapportage	18
 Bijlage 1: Realisatie activiteitenplan 2016	 20

1. Management toelichting

In het studiejaar 2015-2016 hebben we op verschillende manieren stilgestaan bij het 5-jarig bestaan van Windesheim Flevoland. Het lustrum markeerde ook een stap naar een nieuwe fase waarin we definitief het pionieren achter ons hebben gelaten en ons zijn gaan richten op bestendigen, verbeteren en uitbouwen.

Organisatieontwikkeling

De belangrijkste opgave voor Windesheim Flevoland blijft die van 'groei'; in de Business Case 2.0 (vastgesteld door de financiers in juli 2016) is het doel om te groeien naar ruim 4.000 studenten in 2026. Om deze kwantitatieve groei mogelijk te maken door kwalitatieve groei, is in het voorjaar van 2016 een organisatieontwikkelingstraject ingezet. Het MT is teruggebracht naar drie leden en clusters hebben plaatsgemaakt voor inhoudelijk samenhangende groepen van opleidingen, zodat er meer synergie kan ontstaan binnen de groepen en ontwikkelopgaven samen kunnen worden opgepakt.

Opleidingenaanbod

Het opleidingenaanbod is ook in 2016 weer uitgebreid met twee nieuwe opleidingen. Allereerst is in september de bacheloropleiding HBO-Rechten van start gegaan; de goedkeuring van deze opleiding heeft wat voeten in aarde gehad, maar heeft na bemiddeling van o.a. de financiers toch kunnen starten. Met voldoende animo: een groep van ruim 75 eerstejaars studenten is in september van start gegaan.

Na de start van de eerste drie Associate degree programma's (Ad's) bij Windesheim Flevoland in september 2015, is in 2016 een vierde Ad toegevoegd aan het opleidingsportfolio: Ad Software Development.

Landelijk is er een ontwikkeling van 'smal' naar 'breed' opleidingsaanbod, die ook bij Windesheim Flevoland tot veranderingen heeft geleid. In 2016 zijn de opleidingen Werktuigbouwkunde en Industrieel Product Ontwerpen uitstroomprofielen geworden binnen de brede bachelor Engineering. Tot slot zijn de voorbereidingen getroffen voor de start van een nieuwe brede Ad per september 2017: de Ad Commerciële Economie.

Studentenaantallen en studiesucces

In 2016 (februari en september) zijn er in totaal 1.083 nieuwe studenten ingestroomd bij de opleidingen van Windesheim Flevoland; hiermee is de doelstelling uit de business case van 1.050 eerstejaars studenten gehaald. De groei van Windesheim Flevoland is met name te danken aan de Ad's en de bacheloropleidingen HBO-Rechten en HBO ICT.

De uitval in het eerste jaar is verder teruggedrongen naar 33,9%. Met name de uitval bij de Associate degrees is opvallend laag te noemen; een signaal dat dit type opleiding goed aansluit bij de (grotendeels uit het mbo afkomstige) studenten. De pilots rondom studiegroepen zijn in 2015-2016 doorgezet. Bij de studiegroepen is het uitgangspunt dat studenten uit hetzelfde jaar elkaar vragen stellen, elkaar uitleg geven en elkaars standpunten bespreken. Uit de eerdere pilots is gebleken dat het studiesucces van de deelnemende studenten hierdoor werd vergroot, vandaar dat deze methode in studiejaar 2016-2017 is ingevoerd bij een groter aantal (elf) opleidingen van WF.

Onderwijskwaliteit

In de Nationale Studenten Enquête (NSE) heeft Windesheim Flevoland opnieuw een verbetering laten zien. In 2012 gaf nog 55% van de studenten aan 'tevreden' of 'zeer tevreden' te zijn over hun opleiding in het algemeen; in de afgelopen jaren is dat gestegen tot 79% in 2016.

Windesheim als geheel heeft daarmee een derde plaats behaald in het Elsevier themanummer 'Beste studies' en een tweede plaats in de categorie 'beste grote hogeschool' in de Keuzegids HBO 2017.

In 2016 heeft naast de (proef)visitaties voor de nieuwe opleidingen (Toets Nieuwe Opleiding) ook de reguliere accreditatie van de bacheloropleiding Engineering plaatsgevonden. Het visiterende panel was enthousiast over de opleiding en het docententeam; in februari 2017 is het positieve rapport ontvangen.

Huisvesting

In 2015 is de eerste uitbreiding van WF buiten het gebouw De Landdrost werkelijkheid geworden door de ingebruikname van ruimte in De Nieuwe Bibliotheek. Met de groei van studentenaantallen is gebleken dat vooral in de eerste maanden van het studiejaar, waarin veel contacturen zijn gepland en er nog geen studenten zijn uitgevallen, de ruimte soms beperkt is. Voor komend studiejaar zal dan ook gezocht worden naar een tijdelijke oplossing voor deze pieken in de ruimtebehoefte. Zoals in het

masterplan huisvesting is vastgelegd, zal bij verdere groei van studentenaantallen weer een volgende uitbreiding plaatsvinden; vooralsnog wordt deze voorzien in september 2020.

In 2016 is de nieuwe cateraar Eurest van start gegaan na een aanbestedingstraject; sindsdien is de kantine voor medewerkers en studenten op de eerste verdieping van de Landdrost weer geopend.

Personeel

Naar aanleiding van het genoemde organisatieontwikkelingstraject, wordt er sinds september 2016 gewerkt met groepen van opleidingen in plaats van clusters. De groepen zijn:

- Business
- Management
- Social Work
- Health
- ICT
- Technology
- Education
- Law

Een overzicht van de verschillende opleidingen binnen deze groepen is opgenomen in hoofdstuk 3. Elke groep heeft een groepsleider die eindverantwoordelijk is voor de individuele en teamprofessionalisering, voor de groei van de groep als geheel, voor het budget, voor de opleiding overstijgende inhoudelijke ontwikkeling en voor de specifieke ontwikkelopgaven (het nieuwe onderwijsconcept, onderwijsinnovatie, waarde(n)volle professionaliteit, vermindering werkdruk, vergroten medewerkerstevredenheid enz.). Binnen de groepen bestaan er resultaatverantwoordelijke teams (RVT's) die verantwoordelijk zijn voor de opleidingen, onder regie van een opleidingscoördinator.

Binnen WF blijft, zoals ook gemeten in het tweejaarlijkse medewerkersonderzoek (oktober 2015), de werkdruk een belangrijk aandachtspunt. Op verschillende manieren wordt gezocht naar mogelijkheden om de werkdruk te verlagen, bijvoorbeeld door het invoeren van digitaal toetsen, door grotere onderwijseenheden te verzorgen die leiden tot minder toetsen en door meer samen te werken met Windesheim Zwolle.

Ten aanzien van het verzuim is opnieuw een daling ten opzichte van 2015 te zien, maar het onderwerp blijft een aandachtspunt voor de teamleiders. In paragraaf 4.7 is een uitgebreide verzuimrapportage opgenomen.

Onderzoek, ondernemen en zichtbaarheid in de regio

De vier lectoraten van Windesheim Flevoland hebben in 2016 hun zichtbaarheid en impact in de regio verder vergroot. Er zijn een aantal grote subsidies binnengehaald, waaronder een RAAK-mkb subsidie van €300.000 voor de ontwikkeling van een instrument waarmee mkb-bedrijven onderbouwde keuzes kunnen maken voor het flexibel inzetten van personeel, met het behoud van vakmanschap. Elf Flevolandse bedrijven doen actief mee.

Een andere grote subsidie is die van ZonMw en de Hersenstichting van € 600.000 voor het opzetten en uitvoeren van een landelijk netwerk dat zich richt op de verbetering van participatie van mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) in de samenleving en de samenwerking tussen patiënten, kennis- en zorginstellingen en belangenorganisaties die daarvoor nodig is.

Daarnaast zijn er in 2016 onder andere twee mooie RAAK-publiek projecten gehonoreerd die in 2017 van start gaan. Het gaat om het RAAK-publiek project 'Leren van Spel' (omvang €300.000,-) van het lectoraat Leiderschap in Onderwijs en Opvoeding en het project 'Roboplus' (omvang € 299.342,-) van het lectoraat Robotica.

Stakeholders en financiers

Windesheim Flevoland is in 2010 gestart als nieuwe hogeschool in de provincie Flevoland, met als doel om te voorzien in een volwaardige hbo instelling die bijdraagt aan het verhogen van het opleidingsniveau in de regio. De verbinding met de regionale stakeholders en financiers is daarbij van blijvend belang voor de ontwikkeling van WF.

In 2016 heeft in nauw overleg met de financiers een actualisering van de business case plaatsgevonden. Aanleiding daarvoor waren de veranderingen die zich op het gebied van o.a. het opleidingsaanbod en studentenaantallen hebben voorgedaan sinds de oorspronkelijke business case. Ook was er behoefte aan een meer flexibel rekenmodel dat jaarlijks op basis van de realisatie kon worden aangepast en een doorrekening van de stand van het fonds kon maken. In het voorjaar van 2016 heeft een diepgaande analyse plaatsgevonden van de te verwachten ontwikkeling van Windesheim Flevoland en is geconcludeerd dat WF zich zal blijven ontwikkelen als een brede,

kleinschalige hogeschool in en voor Flevoland. De instroom zal de komende jaren nog blijven groeien ten gevolge van grotere marktaandelen en de uitbreiding van het opleidingsaanbod. Een studentenpopulatie van ruim 4.200 studenten in 2026 wordt haalbaar geacht en dat is voldoende om het 'break even point' te bereiken. Daarna zal WF als een regulier domein in de financiële huishouding van de moederorganisatie Windesheim opgaan.

Naast de vaststelling van de Business Case 2.0 hebben de financiers – de provincie Flevoland, de gemeenten Almere en Lelystad, en OCW – in 2016 ingestemd met de definitieve toekenning uit het Fonds financiers voor 2015 en met het voorschot voor 2017. Naast de bestuurlijke overleggen met de financiers heeft ook regelmatig overleg plaatsgevonden met de wethouders onderwijs van Almere en Lelystad.

De Higher Education Development Board (HEDB), die bij de start van WF is ingesteld in het kader van de horizontale dialoog met de stakeholders in de regio, is ook in 2016 nauw betrokken geweest bij de activiteiten van Windesheim Flevoland. Enerzijds via de reguliere vergaderingen, en anderzijds via betrokkenheid bij o.a. evenementen en activiteiten van WF in de regio.

Lelystad

Naar aanleiding van de herziening van de business case enerzijds en de tussenevaluatie van de bereikte resultaten in Lelystad in de periode 2012-2015 anderzijds, is er in 2016 door de wethouder onderwijs een voorstel aan de gemeenteraad van Lelystad voorgelegd. Dit voorstel betrof o.a. kennisname van de afspraken tussen Windesheim en Lelystad over de inzet in de periode 2016-2020. De daarop volgende gesprekken en vergaderingen werden gekleurd door de aanname dat er financiële middelen uit het Fonds financiers teruggevorderd zouden kunnen worden door Lelystad, wat niet het geval bleek. In december 2016 is een motie aangenomen in de gemeenteraad waarin de wethouder de opdracht is gegeven om de positie ten opzichte van Windesheim en de andere financiers te verhelderen en de focus te richten op de mogelijkheden in de ruimste zin van het woord, die er voor Lelystad zijn in de relatie met Windesheim en de overige financiers.

In 2016 is ondertussen doorlopend ingezet op een goede zichtbaarheid in Lelystad d.m.v. werving van studenten, de samenwerking met organisaties en bedrijven (o.a. door de lectoraten) en de uitvoering van een groot aantal Comakerships.

Risico's

In de begroting 2016 is een aantal risico's benoemd die tot een negatiever resultaat konden leiden dan aanvankelijk begroot. Dit betrof op hoofdlijnen de volgende thema's:

Achterblijven van studentenaantallen door lagere instroom (o.a. door opleidingen met te weinig marktpotentie) en hogere uitval dan geraamd;

Het onvoldoende in control zijn door o.a. hoge lasten in verband met het eigen risico voor (B)WW verplichtingen.

Met betrekking tot de studentenaantallen kan worden geconcludeerd dat door een voldoende hoge instroom – het doel in de business case is behaald – én een lagere uitval, dit risico in 2016 geen waarheid is geworden.

Ook t.a.v. de WW-lasten is sprake van een meevaller doordat er minder medewerkers uit dienst zijn getreden en ex-medewerkers met een (B)WW-uitkering sneller een nieuwe dienstbetrekking hebben gevonden dan geraamd.

Financiën

In 2016 is een positief exploitatieresultaat behaald van K€ 607. Rekening houdend met de tekortfinancieringssystematiek, betekent dit een teruggave aan het fonds financiers van K€576.

Aan de batenzijde zijn hogere opbrengsten gerealiseerd door het ontvangen van meer collegegelden en meer opbrengsten uit onderzoek en ondernemen dan begroot. Daarnaast zijn er extra baten ontvangen in het kader van de Wet Studievoorschot welke gealloceerd zijn voor innovatie- en investering onderwijskwaliteit. Door de beperkte absorptiecapaciteit is een deel van deze middelen niet ingezet.

Aan de lastenzijde was sprake van hogere personeelskosten door extra inzet bij het cluster E&M vanwege een hogere studentenpopulatie. Door het binnenhalen van meer opdrachten bij onderzoek en ondernemen, zijn er bij de lectoraten meer docenten en onderzoekers ingezet dan begroot. In de begroting is een post dotatie aan (B)WW-voorziening van K€540 opgenomen. Doordat er minder medewerkers uit dienst zijn getreden en ex-medewerkers met een (B)WW-uitkering sneller een nieuwe dienstbetrekking hebben gevonden dan geraamd is er per saldo K€264 minder kosten gemaakt dan begroot.

Zoals hierboven vermeld wordt er sinds september 2016 gewerkt met kleinere groepen van opleidingen in plaats van de bestaande clusters. In de administratie is deze wijziging pas per boekjaar 2017 doorgevoerd; in de jaarrapportage 2016 wordt daarom nog gesproken van de clusters Welzijn & Gezondheid, Economie & Management, Onderwijs & Opvoeding en ICT & Techniek. In de financiële toelichting (zie hoofdstuk 4) is e.e.a. nader toegelicht.

2. Studentenaantallen

2.1 Studentenpopulatie en instroom

De studentenpopulatie op peildatum 1 oktober 2016 bedroeg 2.727 studenten. Dit is een stijging van 481 studenten ten opzichte van 2015. De studentenpopulatie was ten opzichte van de business case¹ 6 studenten lager.

De eerstejaars instroom is ten opzichte van 2015 met 165 studenten gestegen. Ten opzichte van de business case was de instroom 33 studenten hoger.

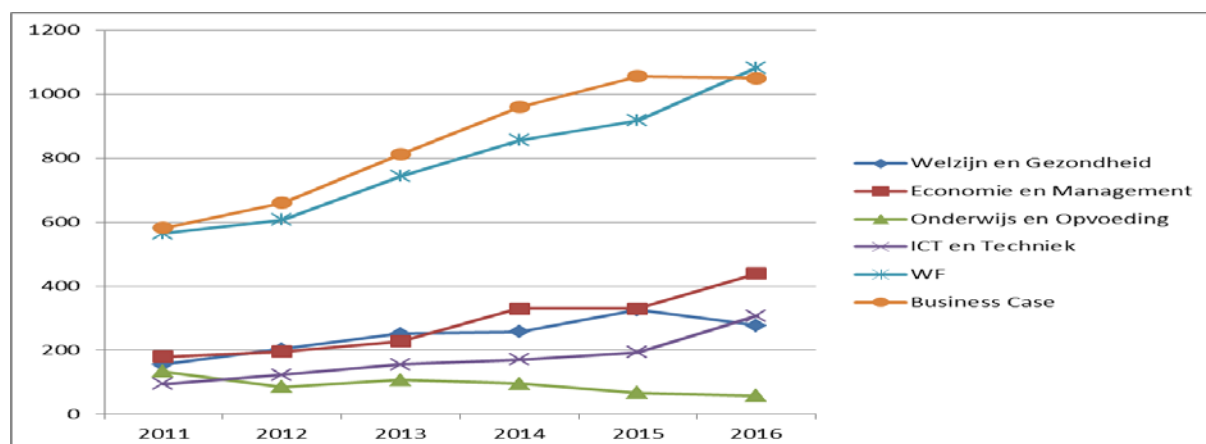
Tabel: instroom eerstejaars en totale studentenpopulatie

Cluster	Instroom 2016	populatie per 1 oktober 2016	populatie begroot per 1 oktober 2016	verschil realisatie - begroot
Welzijn en Gezondheid	278	846	908	-62
Economie en Management	440	1.062	975	87
Onderwijs en Opvoeding	58	233	237	-4
ICT en Techniek	307	586	611	-25
Totaal WF	1.083	2.727	2.731	-4
Totaal Business Case	1.050	2.733		
Verschil	33	-6		

Tabel: instroom eerstejaars 2011 – 2016

Instroom	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Welzijn en Gezondheid	156	204	252	258	326	278
Economie en Management	180	196	228	331	331	440
Onderwijs en Opvoeding	134	85	107	96	67	58
ICT en Techniek	95	123	156	171	194	307
WF	565	608	743	856	918	1083
Business Case	582	661	812	959	1056	1050
Verschil	-17	-53	-69	-103	-138	33

Grafiek: instroom eerstejaars studenten

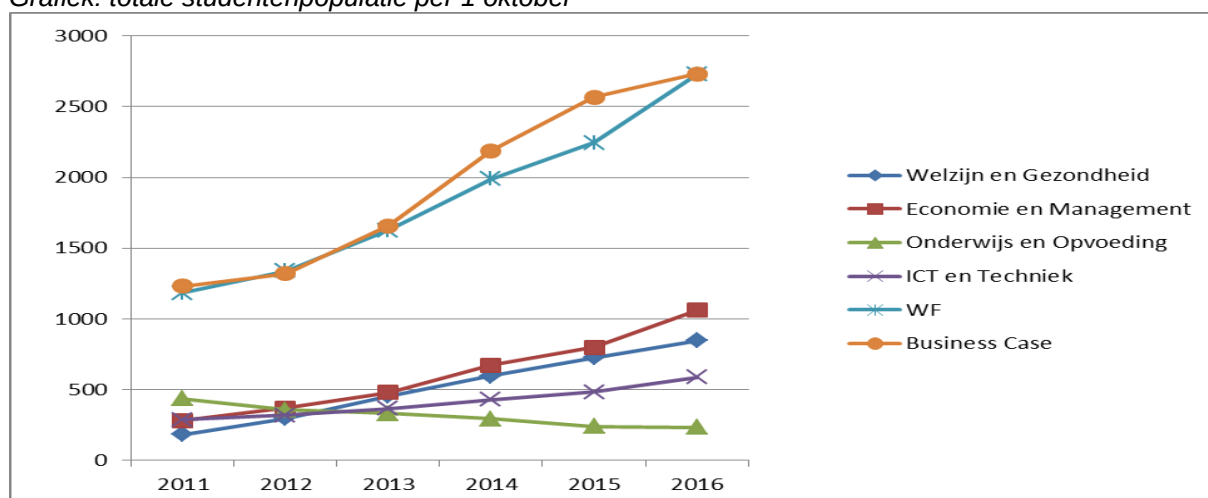

¹ Business case Windesheim Flevoland 2.0 juli 2016

Tabel: totale studentenpopulatie 2011 - 2016

Populatie per 1 oktober	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Welzijn en Gezondheid	182	297	454	596	727	846
Economie en Management	281	369	478	671	799	1062
Onderwijs en Opvoeding	435	355	330	294	239	233
ICT en Techniek	287	318	365	428	481	586
WF	1185	1339	1627	1989	2246	2727
Business Case	1231	1321	1658	2187	2566	2733
Vershil	-46	18	-31	-198	-320	-6

Grafiek: totale studentenpopulatie per 1 oktober

Toelichting

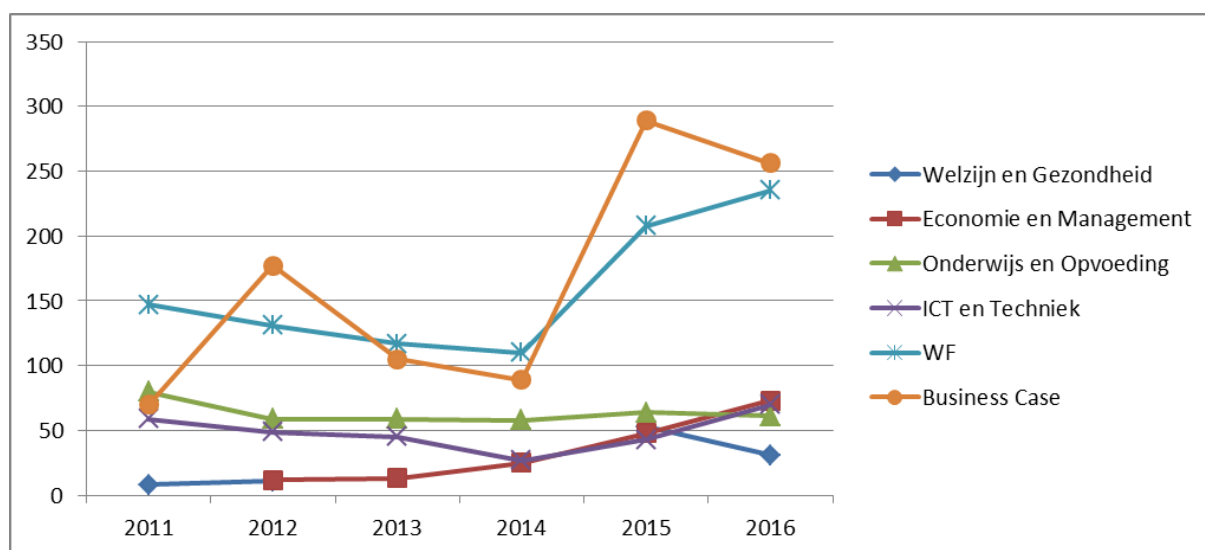
Zowel m.b.t. de instroom van nieuwe studenten als m.b.t. de totale studentenpopulatie zijn de resultaten per 2016 zo goed als gelijk aan de businesscase.

Cluster Onderwijs & Opvoeding blijft een dalende trend weergeven m.b.t. de instroom vanwege o.a. landelijke toelatingseisen van de Pabo. De overige clusters laten conform verwachting een stijgende trend zien m.b.t. de studentinstroom.

Tabel: afgestudeerden per kalenderjaar

Afgestudeerden	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Welzijn en Gezondheid	8	11			53	31
Economie en Management		12	13	25	48	73
Onderwijs en Opvoeding	80	59	59	58	64	61
ICT en Techniek	59	49	45	27	43	70
WF	147	131	117	110	208	235
Business Case	70	177	105	89	289	256
Vershil	77	-46	12	21	-81	-21

Grafiek: afgestudeerden per kalenderjaar

3. Opleidingsportfolio

Opleidingsportfolio

Het opleidingsportfolio is in september 2016 uitgebreid met de bacheloropleiding HBO-Rechten. Daarnaast is de Ad Software Development van start gegaan.

	Aanbod 2015-2016	Aanbod 2016-2017	Begroot 2017-2018
Business			
Commerciële Economie			
Ad Commerciële Economie			
Communicatie			
Small Business & Retail Management			
Ad Ondernemen			

Management			
Bedrijfseconomie			
Human Resource Management			
Bedrijfskunde / MER - Management, Economie en Recht			
Ad Office Management			

ICT			
HBO-ICT (voorheen Information Engineering)			
Ad Software Development			

Technology			
Industrieel Productontwerpen*			
Bouwkunde			
Bouwkunde duaal			
Ad Bouwkunde duaal			
Engineering (voorheen ED&I)			
Werktuigbouwkunde*			
Ruimtelijke ontwikkeling - Mobiliteit (voorheen Mobiliteit)			

* Vanaf 2016/2017 uitstroomprofiel van Engineering

Education			
Leraar Basisonderwijs			
Teachers College (variant van Leraar Basisonderwijs)			
Master Educational Needs			

Social Work			
Maatschappelijk Werk en Dienstverlening*			
Sociaal Pedagogische Hulpverlening*			
Pedagogiek*			
Social Work			
Social Work (deeltijd)			

* Vanaf 2017/2018 uitstroomprofiel van Social Work

Health			
Logopedie			
Logopedie (variant in vorm Blended Learning)			
Verpleegkunde			
Verpleegkunde (variant in vorm Blended Learning)			

Law			
HBO-Rechten			

Totaal aantal opleidingen incl. varianten	25	25	26
--	----	----	----

4. Financiële toelichting

4.1 Resultaat

In 2016 is ten opzichte van de begrote bijdrage vanuit het Consortium Financiers Flevoland een positief resultaat behaald van K€ 607.

Met het Consortium Financiers is afgesproken dat mobiliteitskosten (WW-verplichtingen, vertrekregelingen, juridische kosten etc.) welke betrekking hebben op ex-HvA medewerkers ten laste zullen worden gebracht van het eigen vermogen. Dit betreft een bedrag van K€ nihil. In totaal is de bijdrage van de financiers daarom K€ 607 lager dan begroot.

Per bedrijfsonderdeel is het resultaat in onderstaande tabel weergegeven.

Bedrijfsonderdeel	Begroting	Realisatie	Resultaat
Instelling	0	23	23
Bedrijfsvoering	0	57	57
Diensten SLA	0	45	45
Cluster Welzijn en Gezondheid	0	416	416
Cluster Economie en Management	0	105	105
Cluster Onderwijs en Opvoeding	0	-67	-67
Cluster ICT en Techniek	0	-28	-28
Onderzoek	0	55	55
Totaal resultaat	0	607	607
Verrekening fonds financiers Flevoland		-607	
Resultaat financiering		0	
Mobiliteitskosten ex HvA medewerkers		0	
Resultaat in financieel overzicht WF		0	

Toelichting resultaat per bedrijfsonderdeel

Het resultaat van het onderdeel Instelling houdt verband met nacalculatie van de Rijksbijdrage en rente-opbrengsten.

Bij Bedrijfsvoering is er een positief resultaat behaald vanwege onder andere minder kosten (B)WW-verplichtingen.

Positieve resultaat op de SLA's met Centrale Diensten Zwolle komt door dat de centrale diensten minder kosten hebben doorbelast dan begroot.

Het resultaat van het cluster O&O heeft betrekking op zowel onderwijsactiviteiten als contractactiviteiten. Het gezamenlijk resultaat bedraagt K€ 67 negatief. Oorzaak is een ongelijke tred tussen sterk teruglopende studentenaantallen en de daaraan gerelateerde afbouw van formatie bij de opleiding Leraar Basisonderwijs.

Bij het cluster E&M is sprake van hogere personeelslasten vanwege een hogere studentenpopulatie dan waar in de begroting vanuit was gegaan. Een hogere studentenpopulatie zorgt ook voor meer collegegelden dan begroot. Per saldo een positief resultaat.

Bij het cluster I&T is de overformatie ten opzichte van de begroting van 2015 in 2016 volledig afgebouwd.

Cluster W&G is vanwege de vele personele wisselingen niet in staat geweest om openstaande vacatureruimte te vervullen i.v.m. de beperkte absorptie-capaciteit.

Bij Onderzoek bestaan de baten uit geboekte opbrengsten uit subsidies plus de instellingsbijdrage van K€ 150 per lectoraat. Door een gunstige verhouding van projecten met en zonder eigen bijdrage is er een positief resultaat behaald.

Resultaat per rubriek		Realisatie	Jaar Begroting	Verschil
Resultaat		607	0	607
1 Baten				
	1.2.1 Rijksbijdrage Normatief	11.083	10.989	94
	Subtotaal Rijksbijdrage Normatief	11.083	10.989	94
	1.2.2 Rijksbijdrage Geormerkt (financiers)	6.303	6.311	-8
	Subtotaal Rijksbijdrage Geormerkt (financiers)	6.303	6.311	-8
	1.2.3 Collegegelden	4.431	4.198	233
	Subtotaal Rijksbijdrage Collegegelden	4.431	4.198	233
	1.2.4 Rentebaten	43		43
	Subtotaal Rentebaten	43	0	43
	1.2.5 Opbrengsten WVD	200		200
	Subtotaal Opbrengsten WVD	200	0	200
	1.1.3 Bijdrage Instellingskosten	231		231
	1.2.6 Opbrengst Facilitaire Dienstverl.	20		20
	1.2.7 Bijdragen Studenten/Personeel	13		13
	1.2.8 Diverse Baten	1.574	1065	509
	Subtotaal overige baten	1.838	1065	773
1 Baten		23.899	22.563	1.336
2 Kosten				
	2.1.1 Loonkosten PASO	12.037	12.130	92
	2.1.3 Loonkosten Derden	1.917	1.120	-797
	2.1.4 Overige Loonkosten Derden	345	125	-220
	2.1.5 Personeelskosten overig	591	800	209
	Subtotaal personeelslasten	14.890	14.174	-716
	2.2.4 Afschrijvingskosten	1.199	1.205	6
	Subtotaal afschrijvingslasten	1.199	1.205	6
	2.2.1 Huisvestingslasten	26		-26
	2.2.2 Administratie & Beheer	1.100	1.008	-93
	2.2.3 Inventaris en Apparatuur	64		-64
	2.2.5 Reis- en Verblijfskosten	253	349	97
	2.2.6 Samenwerkingsverbanden	195	190	-5
	2.3.2 Eigen Bijdrage Projecten	-43		43
	2.3.3 Interne kosten binnen Domein	5.609	5.637	27
	Subtotaal overige lasten	7.204	7.184	-21
2 Kosten		23.293	22.563	-731

Aansluiting jaarverslag met staat van baten en lasten jaarrekening 2016:

Baten jaarverslag	K€23.899
Resultaat jaarverslag	K€-607
<u>Rentebaten jaarverslag</u>	<u>K€-43</u>
Baten jaarrekening	K€23.250

Toelichting baten

Rubriek	Toelichting
1.1.3	Voorschot Windesheim kwaliteitsinvesteringen
1.2.1	Nacalculatie Rijksbijdrage K€ -378 & Compensatie cao loonkosten K€ 375, Lerarenbeurs K€ 66
1.2.2	Bijdrage Financiers Flevoland K€ 6.303 (voor verrekening van exploitatie resultaat)
1.2.4	Rente Rekening Courant Windesheim
1.2.5 tm 1.2.8	Subsidies, contractactiviteiten en overige opbrengsten

Toelichting kosten

Rubriek	Toelichting
2.1.1	Verschuiving naar loonkosten derden (LKD)
2.1.3	Toename LKD 14 fte begroot, realisatie 18 fte. Inhuur via payroll K€1.184
2.1.4	Kosten voor gastdocenten, studentenwerkvergoeding K€45, vacatiegelden, surveillanten K€273
2.1.5	Mobiliteitskosten K€ 276
2.2.1	Huur ruimtes in De Nieuwe Bibliotheek (extra ten aanzien van huurcontract)
2.2.2	Kosten externe minoren K€ 222. Adviseurskosten K€ 278 en Overige kosten
2.2.6	Abonnementen studenten & medewerkers en catalogus kosten De Nieuwe Bibliotheek K€130. Huur ruimtes Flevoziekenhuis K€20. Kosten externe partners projecten K€45.
2.3.3	Verrekening SLA's

Toelichting mobiliteitskosten

De berekening van het bedrag betreffende mobiliteitskosten van Windesheim Flevoland en van ex-HvA medewerkers welke ten laste van het eigen vermogen wordt gebracht is als volgt:

Mobiliteitskosten 2016	
Dotatie ww verplichtingen boekjaar 2016	504.000
Vrijval ww verplichtingen boekjaar 2016	-263.000
Totaal ww verplichtingen 2016	241.000
Kosten vertrekregelingen en outplacement	43.000
Vrijval WGA voorziening	-8.000
Totaal mobiliteitskosten 2016	276.000
Kosten ex HvA medewerkers in resultaat	
Dotatie ww verplichtingen boekjaar 2016	83.231
Vrijval ww verplichtingen boekjaar 2016	-82.042
	1.189
Kosten vertrekregelingen	-
Totaal mobiliteitskosten oud HvA medewerkers	1.189
Resultaat mobiliteitskosten	
Begroot mobiliteitskosten 2016	540.000
Totaal mobiliteitskosten 2016	276.000
Resultaat mobiliteitskosten	-264.000

ivm geringe saldo ex HvA medewerkers geen mutatie EV

4.2 Formatie

Inzet fte per cluster inclusief inzet derden

Cluster	begroot fte	inzet fte	verschil
Economie & Management	37,7	39,0	1,3
Welzijn en Gezondheid	35,5	33,9	-1,6
Onderwijs & Opvoeding	9,1	11,8	2,7
ICT & Techniek	24,4	24,7	0,3
Bedrijfsvoering, Diensten en Instelling	37,7	35,8	-1,9
Onderzoek & Ondernemen	17,3	20,8	3,5
	161,7	166,1	4,4

Bij het cluster E&M is 1,3 fte meer ingezet dan begroot. Reden is een hogere studentenpopulatie van 87 studenten per september dan verwacht.

Bij het cluster O&O is 2,8 fte van de overformatie ingezet ten behoeve van contractactiviteiten. Het overige deel van de overformatie, 2,7 fte, houdt verband met een niet evenredig te realiseren reductie van formatie in relatie tot de daling van de studentenpopulatie.

Formatie Onderzoek & Ondernemen is begroot op basis van de minimale te verwachte prestatie. Er zijn in 2016 meer subsidies en opdrachten toegekend dan begroot, waardoor er ook meer formatie inzet was.

Inzet fte derden per cluster

Cluster	begroot fte	inzet fte	verschil
Economie & Management	3,8	6,1	2,3
Welzijn en Gezondheid	3,6	5,0	1,5
Onderwijs & Opvoeding	0,9	0,5	-0,4
ICT & Techniek	2,4	3,5	1,0
Bedrijfsvoering, Diensten en Instelling	3,4	2,2	-1,2
Onderzoek & Ondernemen	0,0	0,7	0,7
	14,1	17,9	3,9

Van de totale loonkosten derden heeft 62% betrekking op inhuur o.b.v. payroll (Driessen). Het beleid van Windesheim Flevoland is om bij nieuwe aanstellingen in eerste instantie gebruik te maken van deze vorm van inhuur om hiermee met name WW-risico's te voorkomen.

Loonkosten derden t.a.v. totale loonkosten	2014	2015	2016
LKD	1.157	1.375	1.917
Totale loonkosten	13.557	14.022	14.555
	9%	10%	13%

Procentuele verdeling fte per functie	fte als percentage van totaal fte	
	Begroot	Realisatie
Onderwijs	66%	66%
Onderzoek	8%	10%
Ondernemen	3%	2%
Management	3%	2%
Bedrijfsvoering, diensten, instelling	20%	20%
	100%	100%

4.3 Onderzoek

De baten van lectoraten bestaan uit opbrengsten uit subsidies en contractactiviteiten welke worden verhoogd met een bijdrage ten behoeve van vaste kosten en cofinanciering van K€ 150.

De vier lectoraten van Windesheim Flevoland hebben in 2016 hun zichtbaarheid en impact in de regio verder vergroot. Er zijn een aantal grote subsidies binnengehaald, waaronder RAAK-mkb en Raak-publiek subsidies.

(x1.000)	Begroting 2016			Resultaat 2016		
	Baten	Lasten	Resultaat	Baten	Lasten	Resultaat
Lectoraat W&G	300	300	0	762	754	8
Lectoraat E&M	300	300	0	323	304	19
Lectoraat O&O	300	300	0	378	368	10
Lectoraat I&T	300	300	0	359	342	17
Totaal onderzoek	1.200	1.200	0	1.822	1.768	54

4.4 Investeringsen

Windesheim Flevoland heeft vanuit het fonds financiers voor 2016 K€300 aangevraagd om te investeren. Per saldo heeft Windesheim Flevoland K€331 geïnvesteerd. In vergelijking met de begroting is er meer geïnvesteerd in vervanging meubilair.

4.5 Financieel overzicht 2016 Windesheim Flevoland

Windesheim Flevoland maakt deel uit van de Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim en is als zodanig niet aan te merken als afzonderlijke rechtspersoon. Om deze reden kan geen afzonderlijke jaarrekening met bijbehorende accountantsverklaring van Windesheim Flevoland worden opgesteld. De financiële verantwoording van Windesheim Flevoland maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening van Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim. Om, conform de financieringsafspraken uit 2010 en de herziende financieringsafspraken uit 2015, tegemoet te komen aan de wens van het consortium van financiers is ervoor gekozen om aanvullend aan de jaarrekening van Hogeschool Windesheim een afzonderlijk financieel overzicht voor Windesheim Flevoland op te stellen. De accountant verstrekt bij dit financieel overzicht een controleverklaring omtrent juistheid en volledigheid van de financiële verslaglegging van Windesheim Flevoland. Deze werkwijze is vastgelegd in de geactualiseerde financieringsafspraken van 18 augustus 2015.

In het financieel overzicht wordt onder de post Consortium Financiers een bedrag verantwoord van M€ 5,7. Feitelijk betreft dit het exploitatietekort 2016 welke op basis van de business case door de financiers Flevoland wordt gedekt. De bijdrage bestaat uit onttrekkingen uit het fonds financiers Flevoland en jaarlijkse vrijval uit de investeringssubsidie van € 10 miljoen ten behoeve van het gebouw De Landdrost in Almere.

4.6 Onttrekking fonds consortium financiers Flevoland

Aan het consortium van financiers is voor 2016 (incl. de verrekening van het tekort 2014) een voorschot van K€ 5.778 aangevraagd en ontvangen. Op basis van kasstroom bedraagt de benodigde financiering K€ 5.202. Het met het fonds te verrekenen bedrag betreft K€ 576. Dit bedrag zal verrekend worden met de financieringsaanvraag van 2018.

Uitbetaling voorschot 2016	
Voorschot 2016 exploitatie	5.105
Voorschot 2016 investeringen	300
Voorschot 2016 totaal	5.405
Tekort financiering 2014	373
Totaal storting/ cashflow 2016	5.778

Exploitatie 2016 -> onttrekking fonds	Begroting	Realisatie	Δ Cashflow
Bijdrage financiers exploitatie 2016	6.310	5.697	-607 31
Afschrijvingen	-1.205	-1.199	
Bijdrage financiers exploitatie 2016 excl afschrijvingen	5.105	4.498	
Investerings	300	331	
Te financieren 2016	5.405	4.829	
Verrekening tekort financiering 2014	373	373	
Benodigde financiering	5.778	5.202	
Ontvangen ter financiering	5.778	5.778	
Te verrekenen met voorschot 2018	-	-576	-576

Verrekening fonds	
Financieringsaanvraag	5.778
Financieringsoverschot te verrekenen met 2018	-576

Uitbetaling voorschot 2016:

Begin 2016 is er door het consortium financiers een voorschot uitbetaald van K€5.778. Het voorschot is opgebouwd uit een voorschot voor exploitatie 2016 K€ 5.405 en conform financieringsafspraken een verrekening voor het financieringstekort van 2014 K€373.

Omrekenen exploitatie 2016 naar onttrekking fonds 2016:

Na verrekening met de afschrijvingslasten bedraagt het exploitatie resultaat 2016 K€607 positief in vergelijking met de begrote aanvraag. Na verrekening met de extra benodigde investeringsbudget van K€31 bedraagt het financieringsoverschot K€576.

Verrekening fonds:

Windesheim verzoekt het consortium financiers tot het vaststellen van het ontvangen voorschot van K€5.778. Daarnaast verzoekt Windesheim het consortium van financiers om in te stemmen met het verrekenen van het financieringsoverschot van K€576, met de financieringsaanvraag van 2018.

Verloop fonds financiers WF								
(bedragen x 1.000)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Saldo begin jaar*						23.118	15.742	10.785
Onttrekking WF		-16.036	-6.452	-7.112	-6.736	-7.559	-5.405	-4.827
Financieringstekort WF t-2						-536	-373	790
Eigen Vermogen WF				-7.317			276	-
Storting financiers	35.550	26.200	0	0	0			
Rendement Fonds *	501	1.241	1.297	1.154	928	719	544	411
Saldo fonds einde jaar	36.051	47.456	42.301	28.926	23.118	15.742	10.785	7.159
Reserve eigen vermogen WF				7.317	7.317	7.317	7.041	7.041
Saldo totaal einde jaar**	36.051	47.456	42.301	36.243	30.435	23.059	17.826	14.200
Saldo totaal BC actualisatie 2016				35.551	28.921	21.794	17.798	13.994
Overschot/tekort t.o.v. BC				692	1.514	1.265	28	206

* Rendement 2017 is indicatief.

** Conform opgave Treasury Almere tm 2016

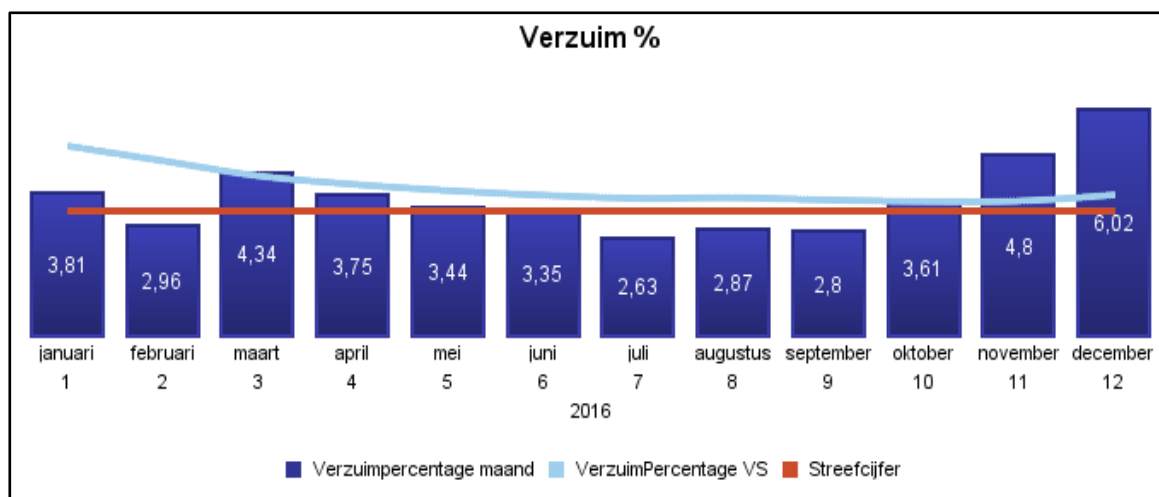
4.7 Verzuimrapportage

De ingezette lijn om extra aandacht te besteden aan langdurige verzuimers en te zorgen voor een tijdige afstemming met de re-integratie adviseur is in 2016 gehandhaafd. Dit leidde in 2015 al tot een zichtbaar dalende trend in het voortschrijdend verzuimpercentage. In het jaar 2016 is er een, weliswaar lichtere, dalende trend in het verzuim zichtbaar. De organisatiestructuur is gewijzigd en er zijn groepsleiders aangesteld die verzuim in portefeuille hebben. Er is hierbij een verstevigde samenwerking met PenO en er kan efficiënt en met korte lijnen worden gestuurd op (langdurig) verzuim.

Het maandelijks verzuimpercentage laat een licht golvende trend zien met een lichte stijging sinds oktober 2016. Dit is overigens een vergelijkbare trend als in 2015, waarbij het decembercijfer van 2016 wel hoger ligt. Het langdurig verzuim, met name in een aantal groepen, blijft een aandachtspunt. Doorgaans worden specialisten zoals de bedrijfsarts en re-integratiespecialist tijdig betrokken. Dit alsmede het voldoen aan de verplichtingen van de Wet Verbetering Poortwachter blijven belangrijke maatregelen die bijdragen aan het beheersen van langdurig verzuim. In december van 2016 is het aantal medewerkers dat langer dan 1 jaar heeft verzuimd, gedaald tot nul.

In 2016 is tweemaal een preventieoverleg gehouden. In oktober was dit met de nieuwe bedrijfsarts, PenO en de leden van het MT. Hierin is onder andere gesproken over wat nodig is ten aanzien van training en ondersteuning van de leidinggevenden door de bedrijfsarts en PenO. Eind 2016 heeft er een bijeenkomst met de groepsleiders plaatsgevonden waarbij is gesproken over het verzuimbeleid van Windesheim. Begin 2017 wordt binnen Windesheim Flevoland een verzuimtraining op maat georganiseerd door Falke en Verbaan. Het preventieoverleg zal volgend jaar worden gecontinueerd. Het algemene beeld over 2016 is, dat het verzuimpercentage is gedaald. Deze trend is weliswaar 'vlakker' dan in 2015 en stabiliseert zich richting het einde van het jaar (met weer een stijging in december). Aandacht voor (langdurig) verzuim blijft belangrijk.

Windesheim Flevoland	01-01-2016	01-02-2016	01-03-2016	01-04-2016	01-05-2016	01-06-2016	01-07-2016	01-08-2016	01-09-2016	01-10-2016	01-11-2016	01-12-2016
	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Verzuimpercentage VS	4,99 %	4,6 %	4,21 %	3,99 %	3,82 %	3,7 %	3,62 %	3,64 %	3,58 %	3,54 %	3,55 %	3,71 %
Verzuim percentage maand	3,81 %	2,96 %	4,34 %	3,75 %	3,44 %	3,35 %	2,63 %	2,87 %	2,8 %	3,61 %	4,8 %	6,02 %
Verzuimfrequentie (per maand)	0,65	1,16	1,10	0,39	0,13	0,32	0,26	0,06	0,49	0,67	1,21	0,66
Streefcijfer	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %

Aantal verzuimgevallen in	december
1 t/m 14 dagen	8
15 t/m 42 dagen	7
43 t/m 182 dagen	9
183 t/m 1 jaar	2
langer dan een jaar	0

Bijlage 1: Realisatie activiteitenplan 2016

Doelstellingen Domein Flevoland 2016				
Nr.	Thema instellingsplan	Doelstelling en activiteiten	Te behalen resultaten	Behaald resultaat
1.	Profilering Onderwijs: studiekeuze en studiesucces	Doelstelling: groei Windesheim Flevoland Activiteiten: - Uitbreiding opleidingsportfolio - Vergroting instroom en verbetering studiesucces - Versterken identiteit en reputatie WF	Op 31 december 2016 - Zijn er 2.600 studenten bij WF waarvan 1.150 eerstejaars cohort 2016/2017 - Is er 1 nieuwe bacheloropleiding en 1 nieuwe Ad gestart per 1 september 2016 - Is het eerste lustrum (5 jarig bestaan) op verschillende manieren gevierd NB: einddoel business case (2026): 4.500 – 5.000 studenten	Het aantal studenten is ook in 2016 gestegen tot 2.727 studenten in totaal. In september 2016 stroomden er 1.083 nieuwe eerstejaars in. Met hulp van o.a. de inzet van de financiers is het gelukt om de opleiding HBO-Rechten te mogen starten. Daarnaast is de 2-jarige Ad Software Development gestart. In studiejaar 2015-2016 is op verschillende manieren, zowel met studenten, medewerkers als stakeholders, stilgestaan bij het 5-jarig bestaan.
2.	Onderwijs: onderwijs van hoge kwaliteit	Doelstelling: Kwaliteit in onderwijs en -logistiek Activiteiten: - Alle opleidingen voldoen aan de kwaliteitsstandaarden - Het eindniveau wordt bij alle opleidingen aantoonbaar geborgd - De onderwijslogistiek (roosters, studiehandleidingen, etc.) en de communicatie daarover wordt verbeterd - Efficiënte inrichting van het onderwijs d.m.v. (waar nodig en mogelijk) ontwikkeling gezamenlijke onderwijsprogramma's	Op 31 december 2016 - Voldoet van alle afstudeerders het afstudeerwerk aantoonbaar aan het gewenste eindniveau - Is de opleiding Engineering succesvol geaccrediteerd - Is de studenttevredenheid minimaal 72% in 2016, 74% in 2017 en streven we naar 76% in 2018 - Hebben alle VOE's een omvang van minimaal 3 EC's (m.u.v. vakken waar specifieke landelijke afspraken voor gelden) - Is er vanuit het Studie	Naar aanleiding van het project 'Borging hbo-bachelorniveau' eind 2015 hebben de opleidingen verbeterplannen opgesteld, en is in 2016 een start gemaakt met de uitvoering hiervan. Op het gebied van toetsbeleid is extra aandacht besteed aan het onderzoeken van de huidige situatie bij de opleidingen en waar mogelijk harmonisatie; dit project wordt in 2017 afgerond. De accreditatie van de opleiding Engineering is succesvol verlopen; in februari 2017 is het positieve eindrapport ontvangen. De studenttevredenheid, gemeten in de Nationale Studenten Enquête (NSE) is gestegen naar 79%. Bij de verdere implementatie van het

Doelstellingen Domein Flevoland 2016				
			succes centrum Flevoland een remediërend programma voor studenten met een taalachterstand en is er bij 50% van de opleidingen een taallijn (van 3- naar 4F) te onderscheiden	nieuwe onderwijsconcept is aandacht voor de vergroting van de VOE's (onderwijseenheden), mede om de toetsdruk voor studenten en medewerkers te verlagen. De taallijn is in een pilot vormgegeven bij de opleiding communicatie; naar aanleiding van de resultaten daarvan wordt een vervolg vormgegeven.
3.	Onderwijs: een ambitieus studieklimaat, studiekeuze en studiesucces	Doelstelling: (voorbereiden op) flexibilisering onderwijs Activiteiten: - Voorbereiding op implementatie Windesheim Onderwijs Concept - In het onderwijs wordt voorgesorteerd op nieuwe doelgroepen (Leven Lang Leren) d.m.v. flexibilisering en blended learning	Op 31 december 2016 - Heeft de pabo het implementatieplan voor het nieuwe onderwijsconcept gereed - Is het cluster Welzijn & Gezondheid voorbereid op de nieuwe beroepenstructuur - Zijn alle overige opleidingen van WF betrokken bij de voorbereiding voor implementatie van het nieuwe onderwijsconcept in september 2018	De Pabo heeft veel tijd geïnvesteerd in de ontwikkeling van het curriculum en de planning is dat per september 2017 het nieuwe cohort gaat starten met het nieuwe curriculum. Voor de invoering van het nieuwe curriculum Bachelor Nursing 2020 is een start gemaakt. Om de snelheid in de voortgang veilig te stellen en de kwaliteit van het lopende onderwijsproces te borgen is de hulp ingeroepen van onderwijsadviesbureau Cinop. Ondanks de positieve accreditatie van de opleiding Engineering is daar de situatie kritisch vanwege de personele situatie. De planningsneutrale conversie van de opleidingen SPH, MWD en Pedagogiek naar de brede bachelor Social Work is goedgekeurd en de teams zijn bezig met de voorbereiding van de start in september 2017. Alle opleidingen zijn betrokken bij de implementatie van het nieuwe onderwijsconcept; echter de omvang van de benodigde/gewenste veranderingen verschilt enorm per opleiding.
4.	De waarde(n)volle professional	Doelstelling: Opleiden van waarde(n)volle professionals	Op 31 december 2016 - Is WP in alle curricula van	Waarde(n)volle professional is onderdeel van het nieuwe onderwijsconcept en

Doelstellingen Domein Flevoland 2016				
		Activiteiten: - WP in curricula opnemen waar dat nog niet (voldoende) het geval is - WP verder verankeren in de organisatie - Inspirerende bijeenkomsten organiseren voor studenten en medewerkers	- WF opgenomen - Is voor alle medewerkers helder op welke wijze zij invulling geven aan het concept WP - Is met de Corporate Academy afgestemd over het opnemen van WP in het opleidingsaanbod voor medewerkers	daarom is er bij de betrokken opleidingen hernieuwd aandacht geweest voor het thema. Met de medewerkers was tot nu toe met name aandacht besteed aan de kernwaarden van Windesheim Flevoland (persoonlijk, praktijkgericht, kwaliteit en midden in de samenleving) en in mindere mate aan het begrip 'waarde(n)volle professionaliteit'.
5.	Organisatie: (docent) professionalisering	Doelstelling: Organisatieontwikkeling Activiteiten: - Vormen van één WF: facilitering van meer clusteroverstijgend werken en interne trots/samenhang - Verder vormgeven RVT's en formuleren professionaliseringsplannen - Afname 'werkdruk' en afname verzuim	Op 31 december 2016 - Is de medewerkertevredenheid gestegen - Zijn de professionaliseringsplannen van de RVT's voor 2016 voor 85% uitgevoerd. - Is het verzuim < 6%	Het organisatieontwikkelingstraject heeft invloed op deze doelen, maar is vooral ondersteunend. Het verzuim is afgenomen naar 3,71% (voortschrijdend) en hoewel dit een positief effect zou moeten hebben op de werkdruk, lijkt dit in de beleving van de medewerkers nog niet het geval. In 2016 is geen medewerkeronderzoek uitgevoerd (dit is een tweejaarlijks onderzoek) en heeft er nog geen check plaatsgevonden op de uitvoering van de professionaliseringsplannen.
6.	Prestatieafspraken	Doelstelling: behalen prestatieafspraken Activiteiten: - Verbetering studiesucces - o Verbetering kwaliteit instroom (werving, doorstroom mbo-hbo, SKC activiteiten, etc.) - o Analyses studiesucces: struikelvakken, relatie studiesucces met niveau instroom - o Begeleiding op maat en versterken sociale cohesie (implementatie ervaringen	- Uitval eerste jaar van cohort 2015: maximaal 42% - Bachelorrendement cohort 2013/2014: minimaal 77% (vanaf cohort 2014/2015: minimaal 80%) - Studenttevredenheid (NSE): minimaal 72% in 2016, 74% in 2017 en we streven naar 76% in 2018 - Minimaal 80% docenten heeft een mastergraad en 10% is gepromoveerd - Verhouding OP/OOP 4,0	De uitval eerste jaar van cohort 2015 is 33,9%. Het bachelorrendement van cohort 2011 is uitgekomen op 55%. Voor de cohorten 2012 en 2013 lijkt de prestatieafpraak van 76% nog haalbaar als er wordt ingezet op het verkleinen van de 'bus' categorie (minder dan 80% van de te behalen studiepunten behaald). De studenttevredenheid is gestegen naar 79% in 2016. Mastergraad: 91% Gepromoveerde docenten: 4,7% Verhouding OP/OOP: 3,36

Doelstellingen Domein Flevoland 2016				
		van de pilots studiesucces 2014-2015) o RVT's aan zet - Bij aannamebeleid bewaken dat alle nieuwe docenten een mastergraad hebben - Efficiënt inrichten van ondersteunende processen		

FINANCIEEL OVERZICHT

2016

Windesheim Flevoland

1 juni 2017

Inhoud

Inhoud	2
Kerncijfers 2016	3
Financieel overzicht 2016	4
1.1 Balans per 31 december 2016	4
1.2 Staat van baten en lasten over 2016	5
1.3 Kasstroomoverzicht 2016	6
1.4 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten.....	7
1.4.1 Algemeen	7
1.4.2 Grondslagen voor het waarden van activa en passiva	8
1.4.3 Grondslagen voor het bepalen van het resultaat	11
1.4.4 Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht.....	13
1.4.5 Toelichting op de posten van de balans	14
1.4.6 Toelichting op de posten van de staat van baten en lasten	23
Overige gegevens.....	30
2.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	30

Kerncijfers 2016

Financieel

balans en staat van baten en lasten

(x € 1.000)

	2016	2015	2014	2013
Baten	23.250	21.536	20.333	18.974
Resultaat	0	-572	0	-303
Eigen vermogen	7.042	7.042	7.614	7.614
Materiële vaste activa:				
. Investerings	332	493	263	275
. Afschrijvingen	1.199	1.191	1.146	1.165

Kengetallen

	2016	2015	2014	2013
Solvabiliteit	34,9	34,4%	37,1%	36,3%
Liquiditeit	2,4	2,7	3,5	3,3
Loonkosten medewerkers/baten	54,3	57,5%	64,6%	63,4%
Loonkosten medewerkers + derden/baten	64,0	65,1%	70,9%	72,3%
Aantal ingeschreven studenten 01.10	2.727	2.246	1.989	1.627
Gemiddeld aantal medewerkers	266	266	284	275
Gemiddeld aantal fte's	148	145	142	127

Solvabiliteit: eigen vermogen/balanstotaal

Liquiditeit: vlottende activa/kortlopende schulden

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Financieel overzicht 2016

1.1 Balans per 31 december 2016

Na verwerking bestemming resultaat (x € 1.000)		31.12.2016	31.12.2015
1	Activa		
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	6.918	7.785
1.3	Financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>
	<i>Totaal vaste activa</i>	6.918	7.785
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	13.225	12.659
1.7	Liquide middelen	<u>5</u>	<u>11</u>
	<i>Totaal vlottende activa</i>	13.230	12.670
	Totaal activa	<u><u>20.148</u></u>	<u><u>20.455</u></u>
		31.12.2016	31.12.2015
2	Passiva		
2.1	Groepsvermogen	7.042	7.042
2.2	Voorzieningen	879	1.079
2.3	Langlopende schulden	6.786	7.653
2.4	Kortlopende schulden	5.441	4.681
	Totaal passiva	<u><u>20.148</u></u>	<u><u>20.455</u></u>

1.2 Staat van baten en lasten over 2016

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	11.083	10,989	9.369
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	4.431	4.198	3.728
3.4	Contractactiviteiten en onderzoek	200	0	329
3.5	Consortium financiers	5.697	6.311	7.191
3.5	Overige baten	1.839	1.065	919
	<i>Totaal baten</i>	23.250	22.563	21.536
4	Lasten			
4.1	Personeelslasten	14.890	14.175	14.019
4.2	Afschrijvingen	1.199	1.205	1.191
4.4	Overige lasten	7.204	7.183	6.951
	<i>Totaal lasten</i>	23.293	22.563	22.161
	Saldo baten en lasten	-43	0	-625
5	Financiële baten en lasten	43	0	53
	Totaal resultaat	0	0	-572

1.3 Kasstroomoverzicht 2016

(x € 1.000)	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-43	-625
Aanpassing voor:		
1.2 Afschrijvingen	1.199	1.191
2.3 Vrijval investeringssubsidies	-1.199	-1.191
2.2 Mutaties voorzieningen	-200	-26
	-200	-26
Verandering in vlottende middelen:	-243	-651
1.5 Vorderingen	-566	-631
2.4 Kortlopende schulden	760	1.232
	194	601
<i>Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	-49	-50
5 Ontvangen rente	43	53
5 Betaalde rente	0	0
	43	53
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-6	3
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
1.2 Investerings in materiële vaste activa	-332	-493
1.2 Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-332	-493
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
2.3 Ontvangen investeringssubsidies	332	493
2.3 Aflossing langlopende schulden	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	332	493
Overige balansmutaties	0	0
1.7 Mutatie liquide middelen	-6	3

1.4 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1.4.1 Algemeen

Activiteiten

Windesheim Flevoland maakt als nevenvestiging onderdeel uit van de stichting Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle. Windesheim Flevoland is in 2010 gestart met 4 opleidingen in Almere. Eind 2016 biedt Windesheim Flevoland 25 (2015: 24) voltijdopleidingen aan.

Verslaggevingsperiode

Dit financieel overzicht gaat over het boekjaar 2016, dat bestaat uit de periode januari 2016 tot en met december 2016.

Algemene grondslagen

Het financieel overzicht is opgesteld ten behoeve van de aan het consortium van financiers, zijnde het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, de Provincie Flevoland, de Gemeente Almere en de Gemeente Lelystad te verstrekken financiële informatie. Daartoe is een eigen bedrijfsadministratie voor Windesheim Flevoland ingericht. In de eigen bedrijfsadministratie worden ontvangsten, betalingen, baten en lasten van Windesheim Flevoland geregistreerd en in het financieel overzicht verantwoord. Indien sprake is van een doorbelasting of verdeling van posten, is dit vermeld in de toelichting bij de desbetreffende post.

Het financieel overzicht is opgesteld conform eigen gekozen grondslagen, zoals hieronder uiteengezet.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Windesheim zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling geschiedt tegen historische verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. Alle bedragen zijn in duizenden euro's tenzij anders vermeld. De grondslagen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand verslagjaar.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Continuïteit

Het financieel overzicht is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2015 zijn, indien en voor zover dat uit hoofde van transparantie wenselijk en noodzakelijk werd geacht, opnieuw gerubriceerd om vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van het financieel overzicht vereist dat het management een oordeel vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden regelmatig door het management beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Een aankoop of verkoop volgens standaard marktconventies wordt per categorie financiële activa en financiële verplichtingen stelselmatig in de balans opgenomen of niet langer opgenomen op de transactiedatum (datum van aangaan van bindende overeenkomst) / de leveringsdatum (datum van overdracht).

1.4.2 Grondslagen voor het waarderen van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur van het vast actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Alleen bij vervoermiddelen wordt rekening gehouden met een restwaarde. Materiële vaste activa worden geactiveerd bij een aanschafprijs hoger dan twee duizend euro per stuk dan wel per partij. Kosten van groot onderhoud worden in de boekwaarde van het actief verwerkt, indien wordt voldaan aan de criteria voor verwerking in de balans.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Voor het bepalen van de afschrijvingen worden onderstaande afschrijvingspercentages toegepast:

	<u>%</u>		<u>%</u>
<i>Gebouwen en terreinen:</i>		<i>Inventaris en apparatuur:</i>	
Terrein- parkeer en overige voorzieningen	3,3-20,0	Machines en meubilair	6,7-7,1
Verbouwingen	10,0	Computers, netwerkkapparatuur, servers, software en beeldschermen	6,7-33,3
Technische installaties	6,7	Overige apparatuur	12,5
		<i>Andere vaste bedrijfsmiddelen:</i>	
		Vervoermiddelen	20,0

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstroom die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. Waardevermindervingsverliezen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Reserves

De reserves bestaan uit de algemene reserve en de publieke bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die per einde verslagjaar bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per einde verslagjaar af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde of de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

WW verplichtingen

De voorziening wachtgeld is gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorziening is bedoeld om claims uit hoofde van uitkeringen na ontslag af te dekken. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een inschatting van toekomstige verplichtingen. Hogescholen zijn eigenrisicodragers voor de gehele werkloosheidsuitkering. De voorziening is bepaald op basis van beschikbare gegevens uit de eigen administratie en de opgaves van Loyalis en het UWV. Bij het bepalen van de voorziening wordt rekening gehouden met de kans dat betrokkenen een baan zullen krijgen.

Sociaal flankerend beleid

De voorziening sociaal flankerend beleid is gewaardeerd tegen de nominale waarde van verplichtingen aan (ex-)medewerkers Windesheim Flevoland. De voorziening betreft de beste schatting van het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld.

Eigenrisicodragerschap WIA

De voorziening wordt berekend op basis van contante waarde, waarbij rekening wordt gehouden met verwachte uitkeringen aan medewerkers die per einde boekjaar in de WIA zitten en met medewerkers die op korte termijn in de WIA terecht zullen komen.

Personele beloningen

De personeelsbeloningen en andere (uitgestelde) vergoedingen worden verantwoord in overeenstemming met de RJ 271 Personeelsbeloningen. Windesheim kent een Pensioen- en Flexibele Uittredingsregeling voor huidige en voormalige werknemers. De pensioenen zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP en de Flexibele Uittreding bij Stichting Flexibel Uittreden Onderwijs. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Windesheim heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Derhalve zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het verslagjaar in de jaarrekening verantwoord.

De voorziening voor personele beloningen heeft betrekking op verplichtingen voor jubileum-uitkeringen. De voorziening is gebaseerd op de actuariële waarde van verplichtingen aan medewerkers. De uitgangspunten voor de actuariële berekening zijn:

- sterftetabel man GBM 2000-2005 en vrouw GBV 2000-2005
- disconteringsrente betreft 2,75%
- inflatiepercentage per jaar voor de prijsindex: 1,0%
- inflatiepercentage per jaar voor de loonindex: 1,0%
- blijfkans

Duurzaam inzetbaar

De CAO-afspraken over duurzame inzetbaarheid biedt medewerkers de mogelijkheid om uren te sparen voor sabbatsverlof. De voorziening is bepaald op basis van beschikbare gegevens uit de eigen administratie. Bij het bepalen van de voorziening voor sabbatsverlof is rekening gehouden met de kans dat het spaarsaldo voor sabbatsverlof niet meer door medewerkers aangewend kan worden. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van het opgebouwde spaarsaldo voor sabbatsverlof van medewerkers per 31 december 2016.

 KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.
1 juni 2017
(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Daarnaast is in de CAO-afspraken met de regeling Werktijdvermindering Senioren geregeld dat medewerkers die de AOW-gerechtigde leeftijd minus 10 jaar hebben bereikt, met een arbeidsovereenkomst van 0,4 fte en hoger en 5 aaneengesloten dienstjaren in het hbo vanaf een door hunzelf te bepalen moment (tenzij het belang van de organisatie zich daartegen verzet) eenmalig kunnen kiezen voor de mogelijkheid om de werktijd te verminderen met een vast percentage van maximaal 20% van de overeengekomen jaartaak in herkenbare dagdelen gedurende een periode van maximaal 5 jaar. De voorziening is bepaald op basis van de deelnemers aan de regeling Werktijdvermindering Senioren. Bij het bepalen van de voorziening is rekening gehouden met de kans dat deelnemers geen gebruik meer (kunnen) maken van de regeling. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de lasten welke voor rekening van de organisatie komen.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar, worden opgenomen onder langlopende schulden. Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van effectieve-rentemethode.

Kortlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar, worden opgenomen onder kortlopende schulden. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van effectieve-rentemethode.

1.4.3 Grondslagen voor het bepalen van het resultaat

Algemeen

Voor de opbouw van een brede hogeschool in Flevoland heeft het consortium van financiers € 72 mln. tot 2026 beschikbaar gesteld. In de financieringsafspraken is een waterscheiding tussen de middelen van Windesheim Zwolle en Windesheim Flevoland overeengekomen. Dat is de reden waarom Flevoland een eigen financieel regime kent, dat werkt volgens het principe van tekortfinanciering met uitzondering van mobiliteitskosten die betrekking hebben op ex-HvA medewerkers. Deze mobiliteitskosten worden ten laste gebracht van het eigen vermogen van Windesheim Flevoland.

Aan het consortium van financiers wordt jaarlijks een voorschot aangevraagd op basis van de begroting. Het toegekende voorschot wordt onttrokken uit het fonds.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Baten

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

College-, cursus-, les- en examengelden

De college-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het studiejaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Baten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs, contractactiviteiten en overige) worden in de staat van baten en lasten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is dat deze kosten declarabel zijn. Een eventueel positief resultaat wordt genomen na voltooiing van de gehele transactie. Voor een eventueel verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen.

Consortium financiers

De bijdrage door het consortium van financiers bestaat uit de onttrekkingen uit het fonds financiers Flevoland en de jaarlijkse vrijval van de investeringssubsidie van € 10 mln. ten behoeve van het gebouw De Landdrost te Almere. Conform de business case is de bijdrage van het consortium van financiers gelijk aan het exploitatietekort exclusief mobiliteitskosten die betrekking hebben op ex-HvA medewerkers.

Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten bestaan uit de loon- en salariskosten van medewerkers Windesheim Flevoland en de daarop betrekking hebbende sociale lasten en pensioenlasten, inclusief betaalde en verschuldigde premies uit hoofde van pensioenregelingen.

Windesheim (Flevoland) heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP (hierna te noemen: ABP). Deze regeling betreft een toegezegde pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds die in de jaarrekening is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door Windesheim (Flevoland). Het ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. Het ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelslasten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Windesheim (Flevoland) heeft de pensioenregeling bij het ABP verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

De dekkingsgraad (marktwaaarde van de beleggingen uitgedrukt in een percentage van de voorziening pensioenverplichtingen volgens de grondslagen van DNB) van het ABP per balansdatum was 96,6% (per balansdatum 2015: 97,2%). De wettelijk vereiste beleidsdekkingsgraad is 128%. De beleidsdekkingsgraad is berekend met de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

Overige lasten

De SLA heeft, met uitzondering van de vaste elementen zoals bijvoorbeeld afschrijvingen en licentiekosten, het karakter van een begroting. Aan het einde van de periode vindt afrekening plaats op basis van de werkelijke kosten.

Financiële baten en lasten

Onder de financiële baten zijn verantwoord de van derden ontvangen en te vorderen rente, koerswinsten en winsten op financiële afdekkingsinstrumenten waarvan de resultaten op de afgedekte positie worden opgenomen in de financiële baten en lasten. Rentebaten worden in de staat van baten en lasten opgenomen naarmate deze opbouwen, door middel van de effectieve-rentemethode. Financiële lasten bevatten aan derden betaalde en verschuldigde rente die op basis van de effectieve-rentemethode aan verslagperioden wordt toegerekend, koersverliezen, afsluitprovisies en verliezen op financiële afdekkingsinstrumenten waarvan de resultaten op de afgedekte positie worden opgenomen in de financiële baten en lasten. Financieringskosten die niet rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving, bouw of productie van een in aanmerking komend actief worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

1.4.4 Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

1.4.5 Toelichting op de posten van de balans

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.4 In uitvoering en vooruit- betaling	Totaal
Aanschafprijs 01.01	9.007	3.774	9	12.790
Afschrijving cumulatief 01.01	-3.131	-1.874	0	-5.005
Boekwaarde 01.01	5.876	1.900	9	7.785
Investerings 2016	9	10	313	332
Desinvesteringen 2016	0	0	0	0
Afschrijvingen 2016	756	443	0	1.199
Boekwaarde 31.12	5.129	1.467	322	6.918
Aanschafprijs 31.12	9.016	3.784	322	13.122
Afschrijving cumulatief 31.12	-3.887	-2.317	0	-6.204
Boekwaarde 31.12	5.129	1.467	322	6.918

1.2.1 Gebouwen en terreinen

Dit betreft de campus in Almere (inbouwpakket).

1.2.2 Inventaris en apparatuur

De investeringen in 2016 in inventaris en apparatuur hebben betrekking op de campus in Almere.

1.2.4 In uitvoering en vooruitbetaling

Het saldo bestaat onder andere uit lopende interne verbouwingen.

Vorderingen

Dit betreft:

(x € 1.000)		31.12.2016	31.12.2015
1.5.1	Debiteuren	190	334
1.5.3	Rekening-courant Zwolle	12.910	12.252
1.5.7	Overige vorderingen		
1.5.7.2	Overige:		
	. Te factureren werk voor derden	125	59
	. Consortium financiers	0	0
	. Diverse posten	0	14
		13.225	12.659

Onder de Vorderingen zijn geen posten opgenomen met een looptijd langer dan één jaar.

1.5.3 Rekening-courant Zwolle

Dit betreft een interne vordering in rekening-courant binnen Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim. De rekening-courant wordt gebruikt voor betalingen en ontvangsten van Windesheim Flevoland.

Liquide middelen

Dit betreft:

(x € 1.000)		31.12.2016	31.12.2015
1.7.2	Tegoed op bankrekening	5	11

Het tegoed op de bankrekening staat ter vrije beschikking.

De bankrekening staat op naam van Windesheim Flevoland en wordt gebruikt voor afstorting van pinautomaten en opname van kasgeld.

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

(x € 1.000)	Stand 01.01.2016	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31.12.2015
2.1.1 Algemene reserve	-275	0	0	-275
2.1.2 Bestemmingsreserve	7.317	0	0	7.317
	<u>7.042</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>7.042</u>

2.1.1 Algemene reserve

Dit betreft de vrij besteedbare reserve. Deze reserve is gevormd uit de resultaten behaald uit (publieke) onderwijsactiviteiten.

2.1.2 Bestemmingsreserve

Voor de overname van de medewerkers en van de opleidingen van de Hogeschool van Amsterdam heeft Windesheim € 7,3 mln. ontvangen. Deze inkomsten hebben geleid tot de vorming van een publieke bestemmingsreserve van € 7,3 mln. voor de ontwikkeling van de hogeschool in Flevoland. Met deze middelen is een basis gelegd voor de continuïteit van onderwijs, onderzoek en ondernemen in Flevoland op het moment dat de beschikbaar gestelde financiering van € 72 mln. door het Consortium van financiers voor de dekking van het aanlooptekort voor de opbouw van een hogeschool in Flevoland volledig benut is.

Voorzieningen

Dit betreft:

(x € 1.000)	31.12.2016	31.12.2015
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	<u>879</u>	<u>1.079</u>

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

(x € 1.000)	WW verplichting	Sociaal flankerend beleid	Wet WIA	Personele beloningen	Duurzaam inzetbaar	Totaal
Stand per 01.01.2016	857	187	0	0	35	1.079
Dotaties 2016	504	43	0	57	70	674
Onttrekkingen 2016	-408	-163	0	0	0	-571
Vrijval 2016	-263	-8	0	0	-32	-303
Stand per 31.12.2016	690	59	0	57	73	879
Kortlopend deel < 1 jaar	290	59	0	0	23	372
Langlopend deel > 1 jaar	400	0	0	57	50	507

WW verplichting

De voorziening WW verplichtingen is gebaseerd op rechten van ex-medewerkers Windesheim Flevoland uit hoofde van WW, wachtgeld en bijkomende kosten. De rechten van deze ex-medewerkers zijn opgenomen in een voorziening zodat de lasten drukken op de periode waarin de verplichting is ontstaan.

Sociaal flankerend beleid

De voorziening Sociaal flankerend beleid heeft betrekking op afspraken met individuele personeelsleden die Windesheim Flevoland vroegtijdig verlaten.

Eigen risicodragerschap WIA

De voorziening wordt berekend op basis van contante waarde berekend, waarbij rekening wordt gehouden met verwachte uitkeringen aan medewerkers die per einde boekjaar in de WIA zitten en met medewerkers die op korte termijn in de WIA terecht zullen komen.

Personele beloningen

Dit is de voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen aan de huidige werknemers. De omvang van de verplichting is in hoge mate bepaald door de arbeidshistorie van werknemers bij andere overheidsinstellingen. De voorziening is gevormd op basis van de cao. De voorziening is actuair berekend.

Duurzaam inzetbaar

Deze voorziening is bepaald op basis van een inschatting van het door medewerkers op te nemen spaarsaldo voor sabbatsverlof alsmede van de bijdrage ten laste van Windesheim voor deelnemers aan de regeling Werktijdvermindering Senioren.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Langlopende schulden

Dit betreft:

<i>(x € 1.000)</i>	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
2.3.5 Overige: investeringssubsidie	<u>6.786</u>	<u>7.653</u>

2.3.5 Overige

Dit betreft een ontvangen investeringssubsidie voor De Landdrost te Almere. Conform Richtlijn RJ 274 is de investeringssubsidie als vooruitontvangen bedrag aan de passiefzijde van de balans opgenomen. De dotatie bestaat uit de jaarlijkse investering. Uit de op de balans gepassiveerde post valt jaarlijks een bedrag vrij ten gunste van het resultaat. De vrijval wordt bepaald op basis van de afschrijvingstermijn van het betreffende actief. Ten gunste van het resultaat 2015 is € 1,2 mln. verantwoord waarbij rekening is gehouden met data van ingebruikname.

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	<u>Investerings- subsidie Flevoland</u>
Stand per 01.01.2016	7.653
Obligo investeringen 2016	332
Vrijval ten gunste van de exploitatie	<u>-1.199</u>
Stand per 31.12.2016	<u>6.786</u>
Looptijd > 1 jaar	0
Looptijd > 5 jaar	0
Rentevoet	n.v.t.

Kortlopende schulden

Dit betreft:

(x € 1.000)		31.12.2016	31.12.2015
2.4.2	Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen	160	531
2.4.3	Crediteuren	347	445
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1	Loonheffing	645	559
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	146	120
2.4.9	Overige kortlopende schulden		
2.4.9.2	Overige:		
	. Consortium financiers	1.641	693
	. Diverse posten	303	460
2.4.10	Overlopende passiva		
2.4.10.1	Vooruitontvangen college- en les gelden	1.678	1.397
2.4.10.5	Vakantiegeld en vakantiedagen	521	476
		<u>5.441</u>	<u>4.681</u>

Onder de Kortlopende schulden zijn alleen posten opgenomen met een looptijd korter dan één jaar.

2.4.2 Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen

Dit betreft de op subsidieprojecten vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen.

2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Dit betreft de verschuldigde loonheffing voor medewerkers Windesheim Flevoland.

2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen

Dit betreft de te betalen afrekening pensioenpremie voor medewerkers Windesheim Flevoland.

2.4.9 Overige kortlopende schulden

De specificatie van het saldo betreffende het consortium financiers is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Bijdrage consortium financiers financieel overzicht	5.697	7.191
Afschrijvingen	-1.199	-1.191
Investerings	332	493
Te ontvangen uit fonds	4.830	6.493
Ontvangen voorschot uit fonds	-5.778	-8.095
Financieringstekort	-948	-1.602
Verrekening financieringsoverschot	0	536
Te verrekenen 2016 respectievelijk 2015	-948	-1.066
Vordering financieel overzicht 2014	373	373
Schuld financieel overzicht 2015	-1.066	0
Saldo consortium financiers	-1.641	-693

Het saldo wordt verrekend met het voorschot op de jaarlijkse bijdrage.

Onder de diverse posten is een verplichting opgenomen voor de afhandeling van het inbouwpakket voor het pand De Landdrost (2011).

2.4.10.1 Vooruitontvangen college- en les gelden

Dit betreft het vooruitontvangen college- en les gelden van studenten die ingeschreven zijn bij Windesheim Flevoland.

2.4.10.5 Vakantiegeld en vakantiedagen

Dit betreft de verplichting voor te betalen vakantiegeld en niet opgenomen vakantiedagen van medewerkers Windesheim Flevoland.

Financiële instrumenten

Algemeen

Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim, waarvan Windesheim Flevoland onderdeel is, maakt in de bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten waarvoor de stichting een potentieel marktrisico, inclusief renterisico, kredietrisico en/of liquiditeitsrisico loopt. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een treasurybeleid opgesteld inclusief een stelsel van procedures om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee op de financiële prestaties van de stichting te beperken.

De stichting zet een afgeleid financieel instrument in, te weten een renteswap, om het renterisico te beheersen. Afgeleide financiële instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

Kredietrisico

Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico bestaat uit het verlies dat zou ontstaan indien op verslagdatum afnemers of tegenpartijen in gebreke zouden blijven en hun contractuele verplichtingen niet na zouden komen. De stichting heeft richtlijnen opgesteld waaraan afnemers of tegenpartijen moeten voldoen. Deze richtlijnen beperken het risico verbonden aan mogelijke kredietconcentraties en marktrisico's. De stichting loopt hierdoor geen materieel kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele afnemer of tegenpartij.

Renterisico

In het treasurybeleid van Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim zijn de doelstellingen ten aanzien van de beperking van renterisico's opgenomen. Er is een rentevisie opgesteld die periodiek wordt gevolgd en geactualiseerd. De stichting loopt renterisico over de rentedragende langlopende schulden en herfinanciering van bestaande financieringen.

Liquiditeitsrisico en kasstroomrisico

Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende meerjarenliquiditeit-begrotingen en op basis van de procedures zoals vastgelegd in het treasurystatuut. Het College van Bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

De liquide middelen staan ultimo 2016 ter vrije beschikking.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten, verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

De reële waarde is de contante waarde van toekomstige kasstromen, gebaseerd op een rente die per balansdatum zou gelden voor gelijksoortige leningen, vermeerderd met een risicopremie.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Activa

Bijdrage aanloopkosten Flevoland

In de financieringsafspraken met de ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de provincie Flevoland, de gemeenten Almere en Lelystad over de periode 2010 tot en met 2022 is vastgelegd dat partijen gezamenlijk een bedrag van € 72 mln. beschikbaar stellen aan Windesheim. De subsidie heeft tot doel een bijdrage te leveren in de dekking van de aanloopkosten als gevolg van de stichting van nevenvestigingen van de Christelijke Hogeschool Windesheim in Almere en Lelystad.

Het verloop van het fonds in 2016 respectievelijk 2015 is als volgt:

(x € 1.000)	2016	2015
Fondswaarde per 1 januari	23.059	30.435
Onttrekking uit fonds op 26 februari respectievelijk 20 maart	-5.778	-8.095
Bijgeschreven rente	544	719
Fondswaarde per 31 december	<u>17.825</u>	<u>23.059</u>

In de stand per 31 december 2016 is de langlopende vordering van Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim op het consortium van financiers ad € 7.317.000 inbegrepen. De onttrekkingen uit het fonds zijn inclusief de jaarlijkse rentevergoeding over deze langlopende vordering. Door het consortium van financiers (de ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de provincie Flevoland, de gemeenten Almere en Lelystad) is in 2016 een financiële bijdrage verantwoord van € 5,7 mln. (2015: € 7,2 mln.) inclusief de rentevergoeding over de langlopende vordering.

Verplichtingen

Huurcontracten

(x € 1.000)	verplichtingen		
	<1 jaar	>1 jaar <5 jaar	>5 jaar
. Huurcontract pand Windesheim Flevoland (tot 01.09.2025)	1.955	7.820	7.168
. Huurcontract Bibliotheek Almere (tot 01.09.2020)	156	416	P.M.

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van het pand Windesheim Flevoland is een bankgarantie afgegeven van € 0,5 mln.

1.4.6 Toelichting op de posten van de staat van baten en lasten

Rijksbijdrage

Dit betreft:

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1.1	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1	Rijksbijdrage sector HBO	11.017	10.989	9.316
3.1.2	Overige subsidies OCW			
3.1.2.2	Geormerkte subsidies	66	0	53
		<u>11.083</u>	<u>10.989</u>	<u>9.369</u>

3.1.1 Rijksbijdrage OCW

De Rijksbijdrage OCW is bepaald op basis van het aantal ingeschreven studenten (t-2) Windesheim Flevoland en de tarieven zoals opgenomen in de beschikkingen van het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.

3.1.2.1 Geormerkte subsidies

Dit betreft de lerarenbeurs voor de scholing en ontwikkeling van docenten Windesheim Flevoland.

College-, cursus-, les- en examengelden

Dit betreft:

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.3.3	Collegegeld sector HBO	<u>4.431</u>	<u>4.198</u>	<u>3.728</u>

Dit betreft het collegegeld van studenten ingeschreven bij Windesheim Flevoland. De toerekening van de baten aan het boekjaar is 8/12 (t-1) en 4/12 (t). Ten opzichte van de realisatie 2015 zijn de baten gestegen door een verhoging van het wettelijk collegegeld en groei van het aantal studenten.

Contractactiviteiten en onderzoek

Dit betreft:

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.4	Contractactiviteiten en onderzoek	200	0	329

Contractactiviteiten en onderzoek worden uitgevoerd voor rekening en risico van Windesheim Flevoland.

Consortium financiers

Door het consortium van financiers (de ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de provincie Flevoland, de gemeenten Almere en Lelystad) is in 2016 een financiële bijdrage verstrekt van € 5,7 mln. (2015: € 7,2 mln.).

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.5	Consortium financiers	5.697	6.311	7.191

Conform de business case is de bijdrage 2016 van het consortium van financiers gelijk aan het exploitatietekort 2016 exclusief mobiliteitskosten die betrekking hebben op ex-HvA medewerkers.

De bijdrage van het Consortium Financiers Flevoland is € 0,6 mln. lager dan begroot.

Aan de batenzijde zijn hogere opbrengsten gerealiseerd door een hogere opbrengst collegegeld en hogere opbrengsten uit onderzoek en ondernemen dan begroot. Daarnaast zijn er extra baten ontvangen in het kader van de Wet Studievoorschot welke gealloceerd zijn voor innovatie- en investering onderwijskwaliteit. Door de beperkte absorptiecapaciteit is een deel van deze middelen niet ingezet.

Aan de lastenzijde was sprake van hogere personeelskosten door extra inzet bij het cluster Economie en Management vanwege groei van het aantal studenten. Door het binnenhalen van meer opdrachten bij onderzoek en ondernemen, zijn er bij de lectoraten meer docenten en onderzoekers ingezet dan begroot. In de begroting is een dotatie aan de voorziening WW verplichtingen van € 0,5 mln. opgenomen. Doordat er minder medewerkers uit dienst zijn getreden en ex-medewerkers met een WW-uitkering sneller een nieuwe dienstbetrekking hebben gevonden dan verwacht, zijn de kosten per saldo € 0,2 mln. lager dan begroot.

Overige baten

Dit betreft:

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.5.2	Detachering personeel	0	0	1
3.5.6	Diverse posten			
	. Overige subsidies	1.496	1.015	650
	. Studenten en personeel	13	0	14
	. Diversen	330	50	254
		<u>1.839</u>	<u>1.065</u>	<u>919</u>

3.5.6 Diverse posten: overige subsidies

De vier lectoraten van Windesheim Flevoland hebben in 2016 hun zichtbaarheid en impact in de regio verder vergroot. Er zijn een aantal grote subsidies toegekend, waaronder een RAAK-mkb subsidie van € 0,3 mln. voor de ontwikkeling van een instrument waarmee mkb-bedrijven onderbouwde keuzes kunnen maken voor het flexibel inzetten van personeel, met het behoud van vakmanschap. Een andere grote subsidie is die van ZonMw en de Hersenstichting van € 0,6 mln. voor het opzetten en uitvoeren van een landelijk netwerk dat zich richt op de verbetering van participatie van mensen met niet-aangeboren hersenletsel in de samenleving en de samenwerking tussen patiënten, kennis- en zorginstellingen en belangenorganisaties die daarvoor nodig is.

3.5.6 Diverse posten: diversen

De post Diversen betreft hoofdzakelijk bijdragen voor investeringen in de kwaliteit van het onderwijs en van het onderzoek, met name in het cluster Onderwijs en Opvoeding.

Personeelslasten

Dit betreft:

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.1	Lonen en salarissen	12.072	12.130	11.403
4.1.2	Overige personele lasten			
	4.1.2.1 Mutatie personeelsvoorzieningen	370	540	779
	4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	2.262	1.245	1.641
	4.1.2.3 Diverse posten	259	260	245
4.1.3	Af: uitkeringen	-73	0	-49
		<u>14.890</u>	<u>14.175</u>	<u>14.019</u>

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.
1 juni 2017
(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

4.1.1 Lonen en salarissen

Ten opzichte van de realisatie 2015 is sprake van een stijging van € 0,7 mln. die te verklaren is door enerzijds het effect om de formatie in 2016 op het niveau van de begroting te brengen en anderzijds het effect van de salarisstijging conform de CAO 2016-2017.

4.1.2 Overige personele lasten

Mutatie voorzieningen: dit betreft de dotatie aan en/of vrijval van de voorziening voor WW verplichtingen en juridische kosten in verband met het afvloeien van medewerkers Windesheim Flevoland alsmede van de voorziening voor WIA verplichtingen.

Personeel niet in loondienst: dit betreft ingeleend personeel van derden, studentwerkvergoedingen, vergoeding surveillanten en gastdocenten. Derden worden ingezet bij ziektevervanging en voor de verdere ontwikkeling van opleidingen. Ten opzichte van de begroting is sprake van een stijging en dat heeft te maken met het hiervoor genoemde beleid ter zake van nieuwe aanstellingen.

Diverse posten: dit betreft scholingskosten, decentrale arbeidsvoorwaarden, wervingskosten, mobiliteitskosten en kosten medische begeleiding voor medewerkers.

Het gemiddeld aantal fte's is als volgt:

	Realisatie 2016 Fte	Realisatie 2015 Fte
Onderwijzend Personeel	112	110
Onderwijs Ondersteunend Personeel	36	35
	<u>148</u>	<u>145</u>

De toename van het gemiddeld aantal fte's is te verklaren door groei van het aantal studenten en door meer opdrachten bij onderzoek en ondernemen.

Afschrijvingen

Dit betreft:

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.2.2	Materiële vaste activa			
	. Gebouwen en terreinen	756	725	733
	. Inventaris en apparatuur	443	480	458
		<u>1.199</u>	<u>1.205</u>	<u>1.191</u>

De afschrijvingen zijn bepaald op basis van de in 1.4.2 benoemde afschrijvingspercentages op materiële vaste activa Windesheim Flevoland.

Overige lasten

Dit betreft:

(x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.3	Huisvestingslasten	26	0	17
4.4.1	Administratie- en beheerslasten			
	. Samenwerkingsverbanden	190	190	228
	. Adviseurskosten	278	100	266
	. Reclame-, drukwerk- en representatiekosten	81	0	100
	. Contributies	46	0	27
	. Cateringkosten	91	55	121
	. Directe materiaalkosten	518	270	375
	. Diversen	65	582	72
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	64	0	62
4.4.4	Reis- en verblijfkosten	253	349	306
		<u>1.612</u>	<u>1.546</u>	<u>1.574</u>
	SLA Windesheim Zwolle	5.592	5.637	5.377
		<u>7.204</u>	<u>7.183</u>	<u>6.951</u>

De huisvestingskosten, communicatiekosten, HR-kosten en ICT-kosten worden verrekend op basis van een SLA met de centrale diensten in Zwolle. In 2016 is ook een deel van de ICT-personeelskosten via de SLA verrekend.

4.4.1 Adviseurskosten

Adviseurs worden ingehuurd indien de vereiste kennis niet binnen de hogeschool voorhanden is. Het gaat onder ander om adviseurs met expertise op het gebied van belastingen, vastgoed, organisatie en juridische expertise. Van de adviseurskosten heeft bijna € 0,2 mln. betrekking op een viertal zaken: ondersteuning professionalisering Bachelor Nursing 2020, ondersteuning herontwerp opleiding Social Work, projectadvies en analyse ten behoeve van de business case en onderzoek marktpotentieel opleidingen. Tegenover bijna € 0,1 mln. van deze kosten staan aanvullende opbrengsten.

4.4.1 Directe materiaalkosten

Onder deze kosten is onder andere een post van € 0,2 mln. verantwoord voor externe minoren.

SLA Windesheim Zwolle

Support

De afdeling Personeel en Organisatie levert producten en diensten op het gebied van HRM die de leidinggevenden van Windesheim Flevoland in staat stellen toekomstgericht personeelsbeleid uit te voeren.

De afdeling Marketing & Communicatie levert producten en diensten op het gebied van Marketing en Communicatie die Windesheim Flevoland in staat stelt zich te positioneren als nieuwe en vernieuwende hogeschool in Flevoland. Zij dragen bij aan de voorlichting en werving van studenten, en ondersteunen de interne communicatie.

De afdeling Beleid en Advies levert integrale beleidsontwikkeling op gebied van onderwijs, onderzoek en ondernemen. Signalering van trends in het hoger onderwijs, advisering en beleidsinitiatie vindt plaats binnen de context van hogeschoolbreed en domeinoverstijgend beleid en is verankerd in de strategische agenda van Windesheim. Daarnaast wordt ondersteuning gegeven aan domeinen om te komen van de fase van beleidsinitiatie naar implementatie.

De afdeling Kwaliteitszorg, Evaluatie en Monitoring (KEM) levert producten en diensten die de opleidingen in Flevoland in staat stellen te beoordelen of de kwaliteit van de opleidingen minimaal op basiskwaliteit (NVAO-definitie) is. Tevens levert KEM ondersteuning bij de aanvraag van nieuwe opleidingen in alle fasen van het aanvraagproces.

Voorzieningen en Vastgoed

De dienst Voorzieningen en Vastgoed levert producten en diensten op het gebied van huisvesting en facilitaire ondersteuning op de locaties in Almere. Dit betreft onder andere de inrichting en verdeling van ruimten, overleg met de verhuurder, personele formatie (receptie, front office, huismeesters, technisch beheer, decaan, postkamer, etc.), inrichting en onderhoud, BHV organisatie en veiligheid. De huur wordt doorbelast via de SLA.

DIA

De dienst Informatievoorziening en Administraties (DIA) verricht werkzaamheden en levert diensten op het gebied van de financiële administratie, de studentenadministratie, de personeels- en salarisadministratie, archiefbeheer, inkoop, planning & control, ICT-dienstverlening, mediacentrum, informatiemanagement en toetsbureau.

Op basis van de SLA worden materiële kosten ten behoeve van Windesheim Flevoland doorbelast. De personele inzet vanuit Zwolle wordt doorbelast op basis van ureninzet van medewerkers. Deze kosten zijn deels verantwoord onder post 4.1.1 Lonen en salarissen en deels onder SLA Windesheim Zwolle.

De totale doorbelasting van materiële kosten en personeelslasten is als volgt:

(x € 1.000)	Inzet fte	Realisatie
	2016	2016
Doorbelaste kosten ten behoeve van Flevoland		
. Materiële kosten (o.a. huurlasten)		3.452
. Personeelslasten:		
Inzet DIA	21,0	1.201
Inzet Support	13,7	939
	0,0	2.140
Totaal		5.592

Financiële baten en lasten

Dit betreft:

(x € 1.000)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2016	2016	2015
5.1 Rentebaten	43	0	53
5.5 Rentelasten	0	0	0
	43	0	53

De rente is berekend op basis van het uitstaand saldo in rekening courant exclusief investeringen.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur van Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim en het Consortium van financiers van Windesheim Flevoland

Verklaring over het financieel overzicht Windesheim Flevoland

Ons oordeel

Wij hebben het financieel overzicht Windesheim Flevoland 2016 van Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim (hierna 'de stichting') te Zwolle (hierna 'het financieel overzicht Windesheim Flevoland') gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het betreffende financieel overzicht Windesheim Flevoland in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de door de stichting gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting van het financieel overzicht Windesheim Flevoland.

De basis voor financiële verslaggeving betreft de door de stichting gekozen grondslagen, inclusief de interne doorbelastingen, zoals overeengekomen in de Service Level Agreements tussen het onderdeel Windesheim Flevoland binnen de stichting en de Dienst Bedrijfsvoering en de Dienst Support.

Het financieel overzicht Windesheim Flevoland bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2016;
- 2 de staat van baten en lasten over 2016;
- 3 het kasstroomoverzicht 2016; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel overzicht Windesheim Flevoland'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de toelichting waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. Het financieel overzicht Windesheim Flevoland is opgesteld voor het Consortium van de financiers van Windesheim Flevoland met als doel het Consortium van de financiers, zijnde het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de Provincie Flevoland, de Gemeente Almere en de Gemeente Lelystad te voorzien van financiële informatie inzake Windesheim Flevoland over het boekjaar 2016. Hierdoor is het financieel overzicht Windesheim Flevoland mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim en het Consortium van de financiers van Windesheim Flevoland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het financieel overzicht opgenomen andere informatie

Naast het financieel overzicht Windesheim Flevoland en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel overzicht andere informatie, die bestaat uit de kerncijfers 2016.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het financieel overzicht Windesheim Flevoland verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van het financieel overzicht Windesheim Flevoland of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij het financieel overzicht Windesheim Flevoland.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot het financieel overzicht Windesheim Flevoland

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur voor het financieel overzicht Windesheim Flevoland

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel overzicht Windesheim Flevoland in overeenstemming met de door de stichting gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting van het financieel overzicht Windesheim Flevoland. In dit kader is het College van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel overzicht Windesheim Flevoland mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.
1 juni 2017
(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel overzicht Windesheim Flevoland

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van het financieel overzicht Windesheim Flevoland nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het financieel overzicht Windesheim Flevoland afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in het financieel overzicht Windesheim Flevoland staan;

- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in het financieel overzicht Windesheim Flevoland. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het financieel overzicht Windesheim Flevoland en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of het financieel overzicht Windesheim Flevoland de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het Consortium van de financiers van Windesheim Flevoland onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 1 juni 2017

KPMG Accountants N.V.

A. van Aalsum-Jongen RA

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
17X00152068ZWL d.d.

1 juni 2017

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.